

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Heers 28 te Veldhoven

Rapportnummer 19-0230

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Heers 28 te Veldhoven

augustus 2019

Rapportnummer: P19-0230

Opdrachtgever: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: M.A. den Otter

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	13
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	20
5.1	Beschermde gebieden.....	20
5.2	Beschermde soorten	20
5.3	Advies en aanbevelingen	21
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	22
	Geraadpleegde bronnen	24

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing te slopen ten behoeve van de bouw van twee woningen. Zoveel mogelijk bomen zullen blijven staan. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

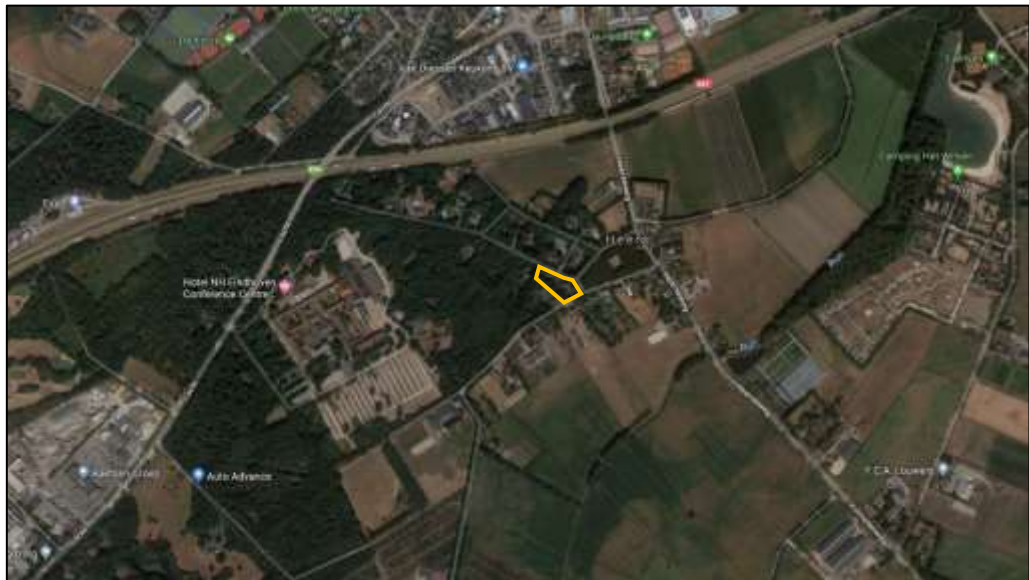
noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het zuiden en oosten aan Heers en Westervelden in Veldhoven. Het noorden en westen van het plangebied wordt begrenst door de tuin van het aanliggende perceel. Het plangebied ligt ten zuiden van de bebouwde kom van Veldhoven in agrarisch en bebost gebied. In het plangebied staan drie gebouwen, een woonhuis, een paardenshuur en een tuinhuisje. Verder bestaat het plangebied uit de tuin met een vijver, een tennisveld en een paardenbak.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Foto 1. Woonhuis noordwestzijde

Foto 2. Woonhuis zuidoostzijde

Foto 3. Paardenschuur

Foto 4. Tuinuisje

Foto 5. Vijver met waterplanten en oeverbegroeiing

Foto 6. Opening in de serre aan het woonhuis

Foto 7. Open ruimte onder de dakpan van het woonhuis

Foto 8. Open stootvoegen in het woonhuis

Foto 9. Dakrand van paardenschuur

Foto 10. Nesten van boerenzwaluw in de paardenschuur

Foto 11. Gedeelte van de tuin met grote bomen

Foto 12. Opening in de dakrand van het tuinhuisje

Foto 13. Opening in de muur van het tuinhuisje

Foto 14. Opening in het dak van het tuinhuisje

Foto 15. Sporen van vleermuizen op de tafel in het tuinhuisje

Foto 16. Sporen van muizen en vogels in het tuinhuisje

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing in het plangebied te slopen ten behoeve van de bouw van twee woningen, hierbij zullen zoveel mogelijk bomen worden gespaard, zoals is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Heers 28 te Veldhoven (bron: Pouderoyen Compagnons)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 28 mei 2019 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, lichte regen, windkracht 1 en circa 12 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 280 meter afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft de beekloop 'Run' een onderdeel van Natura 2000-gebied Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Effectbeoordeling

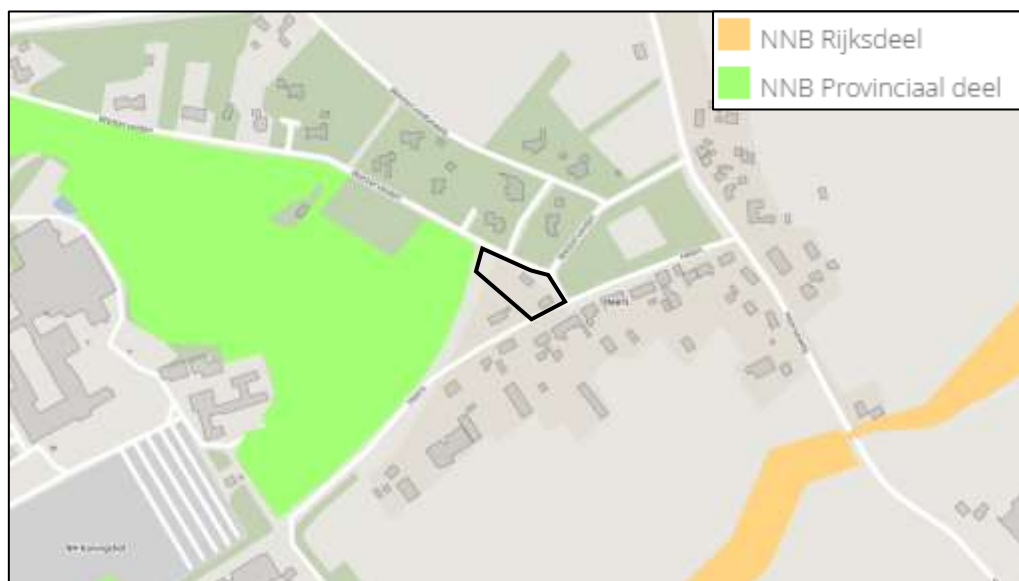
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de tussenliggende bebouwing en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen plannen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant bestaande uit NNB Rijksdeel en NNB Provinciaal deel) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Natuurbeheerplan op de website van provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNB. Het dichtstbijzijnde gebied van het NNB Provinciaal deel is het bosgebied dat direct aan het plangebied grenst. Het

dichtstbijzijnde Rijksdeel van de NNB is de beekloop 'Run' op circa 280 meter. De ligging van het NNB in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van het NNB
(bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNB. Gezien de relatief kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het NNB. Tijdens de aanlegfase kan verstoring door geluid optreden, maar dit is een tijdelijk effect en zodoende niet significant.

Conclusie

Gezien de tussenliggende bebouwing en de relatief kleinschalige aard van de werkzaamheden is het uitgesloten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. De voorgenomen plannen hebben door de relatief kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de kernkwaliteiten van het NNB.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied drijvende waterweegbree voorkomt, binnen vijf kilometer afstand komen grote leeuwenklauw en kartuizer anjer voor.

Voor deze en andere beschermde plantensoorten is het plangebied ongeschikt als groeiplaats. Het plangebied heeft een voedselrijk gazon en bestaat verder uit gecultiveerde tuinplanten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied kleine ijsvogelvlinder (§3.3 Wnb) is waargenomen. Binnen vijf kilometer afstand van het plangebied zijn iepenpage (§3.3 Wnb) en de nachtvlinder teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen. Binnen een afstand van tien kilometer van het plangebied zijn ook gentiaanblauwtje, grote vos en veldparelmoervlinder waargenomen (alle §3.3 Wnb).

In het plangebied ontbreekt het aan geschikt habitat voor bovengenoemde en andere beschermde vlindersoorten. Hiermee is het voorkomen van beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied beekrombout, bosbeekjuffer (beide §3.3 Wnb), gaffellibel en gevlekte witsnuitlibel (beide §3.2 Wnb) zijn waargenomen. Binnen vijf kilometer afstand van het plangebied is gevlekte glanslibel waargenomen en binnen tien kilometer is speerwaterjuffer waargenomen (beide §3.3 Wnb).

Binnen het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig en ontbreekt het dus aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. De vijver is voor beschermde (vaak erg kritische) libellen ongeschikt als voortplantingshabitat. Het voorkomen van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen in de omgeving van het plangebied geen beschermde kevers en weekdieren voor.

Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.

Voor de beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb); zijn vanuit de NDFF en EIS Nederland geen recente verspreidingsgegevens bekend. Deze soorten zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan groot oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde vissoort beekprik (§3.3 Wnb) voorkomt.

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het voorkomen van beekprik en andere (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad

en kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Binnen vijf kilometer van het plangebied zijn bastaardkikker, vinpootsalamander (beide §3.3 Wnb), heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb) waargenomen. In het plangebied is een vijver aanwezig (foto 5) die geschikt voortplantingshabitat biedt voor algemene en niet kritische soorten zoals: Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Het plangebied is ook geschikt als land- en overwinteringshabitat voor Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig (ingegraven in de grond) onder de struikachtige vegetatie.

Tevens kan het plangebied geschikt zijn als land- en overwinteringshabitat voor meer kritische en zeldzame soorten. Echter, de vindplaatsen van deze soorten liggen op een te grote afstand van het plangebied en er tussen liggen veel barrières, zoals wegen. Het voorkomen van zeldzame en kritische soorten in het plangebied is daarom uit te sluiten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied hazelworm en levendbarende hagedis (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor bovengenoemde en andere beschermde reptielsoorten. Het voorkomen van beschermde reptielen in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de vijver kunnen amfibieën worden verstoord en verwond. Bij het verwijderen van de struikachtige vegetatie of graafwerkzaamheden onder struiken kunnen ook amfibieën worden verstoord en verwond.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen worden. Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Vanuit de algemeen geldende zorgplicht dient bij het dempen van de vijver wel rekening te worden gehouden met de voortplantingsperiode van amfibieën. Deze periode loopt van maart tot en half september. Het dempen van de vijver dient buiten deze periode te worden uitgevoerd.

Onder de Wet Natuurbescherming mag voor Alpenwatersalamander gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke

ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. Voor het zorgvuldig handelen dient de hierna volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd.

- + Graafwerkzaamheden op locaties waar winterrustplaatsen van Alpenwatersalamander voorkomen, bijvoorbeeld onder de struiken, worden uitgevoerd in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Op overige plekken in het plangebied, zoals ter plaatse van het gazon, kunnen graafwerkzaamheden jaarrond worden uitgevoerd. Graafwerkzaamheden in ruigtes en onder struiken mogen worden uitgevoerd in de actieve periode van de Alpenwatersalamander: half april tot half oktober. Voorafgaand aan deze periode kan de opgaande vegetatie worden verwijderd.
- + Het verwijderen van de vijver moet worden uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode van Alpenwatersalamander. In de voortplantingsperiode zitten mogelijk larven in de vijver en deze zijn beschermd. Dit betekent dat het dempen van de vijver alleen buiten de voortplantingsperiode mag worden uitgevoerd van half september tot maart.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek is boerenzwaluw aangetroffen in de paardenschuur met enkele nesten met jongen in de raster van de verlichting (foto 10).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw (alle §3.1 Wnb).

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vogels, en biedt nestgelegenheid in de bomen en struiken. Mogelijk zijn ook holtebomen aanwezig in het plangebied, door het dichte bladerdek kan dit niet worden uitgesloten.

De paardenschuur biedt geschikte nestgelegenheid voor boerenzwaluw, maar ook het woonhuis en het tuinhuisje kunnen geschikt zijn voor gebouwbewonende vogelsoorten. Het woonhuis heeft dakpannen waaronder gierzwaluw kan nestelen (foto 7). Het tuinhuisje heeft een opening in de dakrand waar mogelijk huismus of gierzwaluw kan nestelen (foto 12). In het tuinhuisje is vogelpoep gevonden (foto 16) mogelijk kunnen vogels via het gat in het dak naar binnen (foto 14). De dakrand van de paardenschuur is mogelijk geschikt als nestgelegenheid voor gierzwaluw (foto 9).

Effectbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen significant negatieve effecten op het gebruik van het plangebied als foerageergebied door vogels. Wanneer bomen en struiken worden gesnoeid of gekapt gaat nestgelegenheid voor vogels verloren.

Bij de sloop van de drie gebouwen in het plangebied gaat nestgelegenheid verloren voor boerenzwaluw en mogelijk ook voor gierzwaluw en huismus. Nesten van gierzwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd. Vernietiging van deze nesten leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming waarvoor een ontheffing nodig is.

Nesten van boerenzwaluw zijn jaarrond beschermd als hiervoor ecologisch zwaarwegende redenen zijn. Dit betekent dat de nesten niet jaarrond beschermd zijn indien in de omgeving voldoende nestgelegenheid aanwezig is. Uitgaande van flexibiliteit van boerenzwaluw en dat in de omgeving foeragerende individuen zijn waargenomen kan geconcludeerd worden dat in de omgeving van het plangebied geschikte nestgelegenheden beschikbaar zijn. Daarbij heeft de boerenzwaluw een gunstige staat van instandhouding. Significant negatieve effecten van de sloop van de paardenschuur op de staat van instandhouding van boerenzwaluw kunnen worden uitgesloten. Een aanbeveling is dat bij het ontwerp van de nieuwe woningen en bijgebouwen nestmogelijkheden voor boerenzwaluw kunnen worden toegevoegd.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken (indien nodig) moet worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Nader onderzoek is nodig naar het gebruik van de gebouwen door huismus en gierzwaluw. Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni. Onderzoek naar gierzwaluwen dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli.

Met dit onderzoek kan worden aangetoond of uitgesloten dat huismus en gierzwaluw gebruik maken van de gebouwen als nestgelegenheid. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan worden bepaald of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en zo ja, welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden. Indien uit nader onderzoek blijkt dat van de paardenschuur geen gebruik wordt gemaakt door huismus, gierzwaluw (of vleermuizen), kan deze schuur pas worden gesloopt na het broedseizoen van boerenzwaluw en het uitvliegen van alle jongen. Bij het ontwerp van de nieuwe woningen en bijgebouwen kan nestgelegenheid voor boerenzwaluw worden toegevoegd.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige

dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving van het plangebied zijn lijnvormige elementen (laanbomen) aanwezig die kunnen dienen als vliegroute. Deze laanbomen sluiten aan bij bomen in het plangebied. Doordat in de omgeving van het plangebied voldoende geleidende groene elementen, zoals bomenlanen, aanwezig zijn en blijven, vormen de bomen binnen het plangebied geen essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Mogelijk biedt het plangebied geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen in holtebomen en in de drie gebouwen. Door het dichte bladerdek van de bomen kan de aanwezigheid van holtebomen in het plangebied niet worden uitgesloten. Het woonhuis heeft open stootvoegen (foto 8) die mogelijk doorlopen tot de spouw, hier kunnen vleermuizen verblijven. Ook kunnen verblijfplaatsen achter de luiken van het woonhuis aanwezig zijn (foto 1). De paardenschuur biedt voor vleermuizen mogelijk geschikte verblijfplaatsen als de deur blijft open staan. In de schuur kunnen grotere vleermuissoorten gaan hangen. In het tuinhuisje zijn sporen van vleermuizen gevonden (foto 15) op de tafel lagen uitwerpselen en vraatsporen (vleugels van nachtvlinders). Mogelijk komen vleermuizen binnen door het gat in het dak (foto 14).

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, steenmarter, veldmuis, vos (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Binnen vijf kilometer afstand van het plangebied zijn edelhert, tweekleurige bosspitsmuis, wezel, wild zwijn en woelrat waargenomen en binnen tien kilometer zijn ook damhert en hermelijn waargenomen (alle §3.3 Wnb).

Het plangebied biedt geschikte verblijfplaatsen voor algemene (spits)muizensoorten, egel, bunzing, steenmarter en wezel tussen en onder de vegetatie. Mogelijk biedt het plangebied geschikte verblijfplaatsen voor eekhoorns in (holte)bomen. Door het dichte bladerdek kan de aanwezigheid van nesten van eekhoorns in het plangebied niet worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van konijn gevonden in het plangebied, de aanwezigheid van een konijnenhol is echter niet uit te sluiten.

In het tuinhuisje en in de serre aan het woonhuis zijn mogelijke verblijfplaatsen aanwezig voor algemene (spits)muizensoorten, egel, bunzing, steenmarter en wezel. De serre kan door twee gaten in de deuren betreden worden (foto 6), en het tuinhuisje kan onder andere door het gat in de muur betreden worden (foto 13). In het tuinhuisje zijn sporen gevonden van vermoedelijk een algemene (spits)muizensoort (foto 16). Voor hermelijn ligt het plangebied niet in geschikt habitat. Deze soort is afhankelijk van water, en in de omgeving van het plangebied is dit niet aanwezig. Voor de overige grotere grondgebonden

zoogdieren zoals ree, vos en wild zwijn is het plangebied door de omheining niet te betreden, dus ongeschikt als verblijfplaats.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene (spits)muizen, egel, eekhoorn, konijn, bunzing, steenmarter en wezel. Voor bever, damhert, edelhert, haas, ree, vos en wild zwijn is het plangebied ongeschikt door de omheining er rond omheen. Voor hermelijn ligt het plangebied niet in geschikt habitat, door het ontbreken van water in de omgeving.

Effectbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden zullen geen significant negatief effect hebben op het gebruik van het plangebied als foerageergebied door vleermuizen. Bij de kap van grotere loofbomen met een holte, worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd.

Wanneer de drie gebouwen worden gesloopt zullen mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan en kunnen vleermuizen worden verstoord en verwond. Het vernietigen en verstoren van verblijfplaatsen van vleermuizen is een overtreding van de Wet natuurbescherming waarvoor een ontheffing verkregen dient te worden.

Het plangebied is voor algemene (spits)muizensoorten, egel, eekhoorn, konijn, bunzing, steenmarter en wezel geschikt als foerageergebied en als verblijfplaats. De voorgenomen werkzaamheden zullen het plangebied tijdelijk minder geschikt maken als foerageergebied, door de sloop en bouw. Echter, na ingebruikname van de woningen zal het plangebied voor deze soorten weer geschikt zijn.

Verblijfplaatsen van eekhoorn in (holte)bomen worden mogelijk vernietigd wanneer bomen worden gekapt.

Wanneer de struikachtige vegetatie wordt verwijderd of wanneer wordt gegraven kunnen verblijfplaatsen van algemene (spits)muizensoorten, egel, konijn, bunzing, steenmarter en wezel worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. Bij de sloop van de gebouwen kunnen ook verblijfplaatsen verloren gaan en individuen van algemene (spits)muizen, egel, bunzing, steenmarter en wezel worden verstoord of verwond. In de bosrijke omgeving van het plangebied zijn echter voldoende alternatieven aanwezig voor deze soorten, waardoor een significant negatief effect is uit te sluiten.

Mitigerende maatregelen

Mogelijk verblijven vleermuizen in de gebouwen in het plangebied; nader onderzoek moet worden uitgevoerd om dit te kunnen aantonen of uitsluiten. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan worden bepaald welke effecten optreden, of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden. Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd gedurende de periode 15 mei tot en met eind september.

De werkzaamheden hebben op het foerageergebied van grondgebonden zoogdieren geen significant negatieve effecten. Op verblijfplaatsen van

(spits)muizen, egel, konijn, bunzing, steenmarter en wezel hebben de werkzaamheden mogelijk wel negatieve effecten.

Voor algemene (spits)muizen, egel en konijn geldt bij ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt deze vrijstelling niet en derhalve dient, om een negatief op deze soorten te voorkomen, gewerkt te worden buiten de meest kwetsbare periode: de kraamtijd. De kraamtijd duurt van 15 maart tot 1 september. De sloop van het tuinhuisje (uiteraard afhankelijk van huismus, gierzwaluw en vleermuisonderzoek) en het verwijderen van de dichtere struikachtige vegetatie mag plaatsvinden tussen september en half maart. Voorafgaand aan de sloop van het tuinhuisje dient een nestkast voor marters te worden geplaatst op een rustige plaats binnen het plangebied.

Voor eekhoorn geldt deze vrijstelling ook niet, en geldt dat verblijfplaatsen niet mogen worden vernietigd indien ze in gebruik zijn tijdens de winterperiode en de voortplantingsperiode. Aaneengesloten loopt deze periode van 1 december tot 30 augustus. Bomen dienen daarom voorafgaand aan de kap worden gecontroleerd aanwezigheid van eekhoornnesten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de tussenliggende bebouwing en de relatief kleinschalige aard van de werkzaamheden is het uitgesloten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is beekloop 'Run' op circa 280 meter van het plangebied.

De voorgenomen plannen hebben door de relatief kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de kernkwaliteiten van het NNB.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 op pagina 23 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vogels, de voorgenomen werkzaamheden hebben hierop hooguit tijdelijk een negatief effect. In de omgeving is tijdens de sloop en nieuwbouw voldoende geschikt foerageergebied voor vogels aanwezig. Het kappen en snoeien van bomen en struiken dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgeval aanwezig is.

De drie gebouwen in het plangebied zijn mogelijk geschikt voor huismus en gierwaluw. Het nest van huismus en gierwaluw is jaarrond beschermd. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient daarom nader onderzoek te worden gedaan. Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni. Onderzoek naar gierwaluwen dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli.

Boerenwaluw maakt gebruik van de paardenschuur, indien uit nader onderzoek blijkt dat deze schuur niet gebruikt wordt door huismus, gierwaluw of vleermuis, kan het pas gesloopt worden na de broedperiode van boerenwaluw en wanneer alle jongen zijn uitgevlogen. Bij het ontwerp van de nieuwe woningen en bijgebouwen kunnen nestgelegenheden voor boerenwaluw worden toegevoegd.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, de voorgenomen werkzaamheden hebben hierop hooguit tijdelijk een negatief effect. In de omgeving is tijdens de sloop en nieuwbouw voldoende geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Essentiële vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied. In grote loofbomen kunnen holtes zitten die door vleermuizen kunnen worden gebruikt als verblijfplaats. Deze verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Voorafgaand aan de kap van grotere bomen dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd. De drie gebouwen in het plangebied zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen,

voorafgaand aan sloopwerkzaamheden dient nader onderzoek naar vleermuizen te worden gedaan. Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen (in bomen en gebouwen) dient te worden uitgevoerd gedurende de periode 15 mei tot en met eind september.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Voor algemene en niet-kritische amfibieën is het plangebied geschikt als voortplantingshabitat (vijver) en als land- en overwinteringshabitat ((ingegraven) onder en tussen de struikachtige vegetatie). Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Bij graafwerkzaamheden dient te worden gewerkt buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Dit houdt in dat graafwerkzaamheden op plekken onder struiken alleen kunnen plaatsvinden in de periode maart t/m september. Voorafgaand aan deze periode kan de opgaande vegetatie worden verwijderd. Het verwijderen van de vijver moet worden uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode van Alpenwatersalamander. Dit betekent dat het dempen van de vijver alleen buiten de voortplantingsperiode mag worden uitgevoerd van 1 oktober tot 1 half februari.

Het plangebied is voor algemene (spits)muizensoorten, egel, eekhoorn, konijn, bunzing, steenmarter en wezel geschikt als foerageergebied en als verblijfplaats. De voorgenomen werkzaamheden hebben hierop hooguit tijdelijk een negatief effect. In de omgeving is tijdens de sloop en nieuwbouw voldoende geschikt foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren aanwezig.

Verblijfplaatsen tussen en onder de vegetatie van algemene (spits)muizen-soorten, egel, konijn, bunzing, steenmarter en wezel worden bij de werkzaamheden mogelijk vernietigd. Verblijfplaatsen van algemene (spits)muizen, egel, bunzing, steenmarter en wezel in of onder het tuinhuisje worden bij de sloop mogelijk vernietigd. Voor algemene (spits)muizen-soorten, egel en konijn geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt deze vrijstelling niet en moet gewerkt worden buiten de kraamtijd, de kwetsbare periode. Dit betekent dat het verwijderen van de dichte vegetatie en het slopen van het tuinhuisje kunnen plaatsvinden tussen 1 september en 15 maart. Voorafgaand aan de sloop van het tuinhuisje dient een nestkast voor marters te worden geplaatst op een rustige plaats binnen het plangebied.

Voor eekhoorn geldt deze vrijstelling ook niet, en geldt dat verblijfplaatsen niet mogen worden vernietigd indien ze in gebruik zijn tijdens de winterperiode en de voortplantingsperiode. Aaneengesloten loopt deze periode van 1 december tot 30 augustus. Bomen moeten voor de kap worden gecontroleerd op de aanwezigheid van eekhoornnesten.

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat overtreding van de Wet natuurbescherming bij uitvoering van de voorgenomen plannen kan worden voorkomen door de volgende maatregelen te nemen.

1. Bomen en struiken worden gesnoeid en gekapt buiten het broedseizoen van vogels, wanneer geen broedgeval aanwezig is.

2. Voorafgaand aan de kap van grotere bomen wordt gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten; in de periode 1 december tot 30 augustus mogen de nesten namelijk niet worden vernietigd.
3. De paardenschuur gesloopt wordt (afhankelijk van nader onderzoek) buiten de broedperiode van boerenzwaluw, wanneer alle jongen zijn uitgevlogen.
4. Nader onderzoek wordt uitgevoerd naar verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuis (in bomen en gebouwen).
5. Graafwerkzaamheden onder struiken wordt uitgevoerd in de actieve periode van Alpenwatersalamander maart t/m september.
6. Het verwijderen van de vijver wordt uitgevoerd tussen 1 oktober tot 1 half februari in verband met de voortplantingsperiode van Alpenwatersalamander.
7. Het verwijderen van dichte vegetatie wordt uitgevoerd tussen 1 september en 15 maart in verband met de kraamtijd van bunzing, steenmarter en wezel.
8. Voorafgaand aan de sloop van het tuinhuisje dient een nestkast voor marters te worden geplaatst op een rustige plaats binnen het plangebied.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Het nader onderzoek naar huismus in de drie gebouwen dient te worden uitgevoerd middels twee inventarisatieronden tussen 1 april en 20 juni.
- + Het nader onderzoek naar gierzwaluw in de drie gebouwen dient te worden uitgevoerd middels drie inventarisatieronden tussen 1 juni tot 15 juli.
- + Het nader onderzoek naar vleermuis in de drie gebouwen dient te worden uitgevoerd in vijf inventarisatieronden tussen 15 mei en 30 september. Hiervan vinden drie rondes plaats tussen 15 mei en 15 juli, en twee rondes tussen 15 augustus en 30 september.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Bij het aantreffen van nesten en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en/of vleermuis dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Noord-Brabant. De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid in (holte)bomen en struiken	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd
Boerenzwaluw	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid in paardenschuur	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd
Huismus	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid in de drie gebouwen	Ja	Mogelijk, afhankelijk van resultaat nader onderzoek
Gierzwaluw	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid gebouwen	Ja	Mogelijk, afhankelijk van resultaat nader onderzoek
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen gebouwen	Ja	Mogelijk, afhankelijk van resultaat nader onderzoek
Alpenwatersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd
Alpenwatersalamander	§3.3 Wnb	Voortplantings-habitat in de vijver	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling, wel zorgplicht
Algemene (spits)muisensoorten, egel en konijn	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling
Eekhoorn	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd
Bunzing, steenmarter en wezel	§3.3 Wnb	Foerageergebied en verblijfplaatsen	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 28-5-2019
- + Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant, <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>, 28-5-2019
- + NDFF - quickscanhulp.nl 28-05-2019 09:13:46
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrictlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrictlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrictlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het

beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.